

Từ tác phẩm Đường Cách mệnh đến Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh NGHĨ VỀ CÔNG TÁC XÂY DỰNG ĐẢNG

PGS, TS. NGUYỄN VIỆT THÔNG

Trong cuộc đời mình, Hồ Chí Minh đã viết nhiều tác phẩm quan trọng, trong đó Đường Cách mệnh được xem là tác phẩm quan trọng đầu tiên và Di chúc là tác phẩm quan trọng cuối cùng của Người. Hai tác phẩm này đã được công nhận là “Bảo vật quốc gia”. Trong bài viết này, chúng tôi chỉ tập trung tư tưởng của Người về Đảng và xây dựng Đảng.

Đường Cách mệnh và Di chúc nhấn mạnh vai trò lãnh đạo của Đảng và công tác xây dựng Đảng

Trong Đường Cách mệnh, Hồ Chí Minh đặt vấn đề: Cách mệnh trước hết phải có cái gì? Và Người trả lời: “Trước hết phải có đảng cách mệnh”, với một số vấn đề cốt lõi về Đảng và xây dựng Đảng: *Một là*, vai trò quan trọng của Đảng: “Cách mệnh trước hết phải có Đảng cách mệnh”. *Hai là*, phải xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh: “Đảng có vững cách mệnh mới thành công”. *Ba là*, nền tảng tư tưởng của Đảng là Chủ nghĩa Mác-Lênin. Ngay trang bìa cuốn sách, Người đã trích luận điểm nổi tiếng của V.I.Lê-nin: Không có lý luận cách mệnh, thì không có cách mệnh vận động... Chỉ có theo lý luận cách mệnh tiên phong, đảng cách mệnh mới làm nổi trách nhiệm cách mệnh tiên phong.

Trong Đường Cách mệnh Nguyễn Ái Quốc quan tâm đầu tiên đến tư cách người cách mệnh - Người xác định chuẩn mực đạo đức của người cách mệnh, nêu ra 23 tiêu chuẩn quan trọng trong ba mối quan hệ cơ bản của một người cách mạng: *Một là, đối với mình,*

có 14 tiêu chuẩn: Cần kiệm. Hòa mà không tư. Cả quyết sửa lỗi mình. Cần thận mà không nhút nhát. Hay hỏi. Nhẫn nại. Hay nghiên cứu, xem xét. Vị công vong tư. Không hiểu danh, không kiêu ngạo. Nói là phải làm. Giữ chủ nghĩa cho vững. Hy sinh. Ít lòng ham muốn về vật chất. Bí mật. *Hai là, đối với người*, có 5 tiêu chuẩn: Với từng người thì khoan thứ. Với đoàn thể thì nghiêm. Có lòng bày vẽ cho người. Trục mà không táo bạo. Hay xem xét người. *Ba là, đối với công việc*, có 4 tiêu chuẩn: Xem xét hoàn cảnh kỹ càng. Quyết đoán. Dũng cảm. Phục tùng đoàn thể.

Từ luận điểm cách mệnh trước hết phải có đảng cách mệnh, trong Di chúc để lại cho muôn đời sau, Hồ Chí Minh viết TRƯỚC HẾT NÓI VỀ ĐẢNG với các vấn đề cốt lõi sau:

Một là, đoàn kết: “Nhờ đoàn kết chặt chẽ, một lòng một dạ phục vụ giai cấp, phục vụ nhân dân, phục vụ Tổ quốc, cho nên từ ngày thành lập đến nay, Đảng ta đã đoàn kết, tổ chức lãnh đạo nhân dân ta hăng hái đấu tranh tiến từ thắng lợi này đến thắng lợi khác”⁽¹⁾. Người yêu cầu giữ gìn sự đoàn kết nhất trí của Đảng: “Đoàn kết là một truyền thống cực kỳ quý báu của Đảng và của dân ta. Các đồng chí từ trong Trung ương đến các chi bộ cần phải giữ gìn sự đoàn kết nhất trí của Đảng như giữ gìn con ngươi của mắt mình”⁽²⁾.

Hai là, giữ vững nguyên tắc xây dựng Đảng: “Trong Đảng thực hành dân chủ rộng rãi, thường xuyên và nghiêm chỉnh tự phê bình và

phê bình là cách tốt nhất để củng cố và phát triển sự đoàn kết và thống nhất của Đảng. Phải có tình đồng chí thương yêu lẫn nhau”⁽³⁾.

Ba là, xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh: “Đảng ta là một đảng cầm quyền. Mỗi đảng viên và cán bộ phải thật sự thấm nhuần đạo đức cách mạng, thật sự cần kiệm liêm chính, chí công vô tư. Phải giữ gìn Đảng ta thật sự trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đày tớ thật trung thành của nhân dân”⁽⁴⁾.

Xây dựng Đảng theo Đường Cách mệnh và Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh

Từ ngày thành lập đến nay, Đảng ta luôn luôn quan tâm đến công tác xây dựng Đảng và khẳng định cán bộ là nhân tố quyết định của cách mạng. Vấn đề này đã được đặt ra trong chủ trương, đường lối của Đảng và thể hiện từ Cương lĩnh, văn kiện các đại hội đại biểu toàn quốc của Đảng đến các nghị quyết của BCH Trung ương, Bộ Chính trị.

Việc quán triệt và tổ chức thực hiện các nghị quyết, chỉ thị, kết luận, quy định về xây dựng Đảng được triển khai nghiêm túc. Công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng đạt được nhiều kết quả tích cực. Thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử của công cuộc đổi mới là thành quả của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân, trong đó có sự đóng góp to lớn của đội ngũ cán bộ, đảng viên. Bên cạnh kết quả đạt được, công tác xây dựng Đảng còn những hạn chế, yếu kém, thậm chí có những yếu kém, khuyết điểm kéo dài qua nhiều nhiệm kỳ chậm được khắc phục, làm giảm sút lòng tin của nhân dân đối với Đảng; nếu không được sửa chữa sẽ là thách thức đối với vai trò lãnh đạo của Đảng và sự tồn vong của chế độ. Một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên, trong đó có những đảng viên giữ vị trí lãnh đạo, quản lý, kể cả một số cán bộ cao cấp, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống. Đội ngũ cán bộ cấp trung ương, cấp chiến lược rất quan trọng, nhưng chưa được xây dựng một cách cơ bản. Nguyên tắc “tập

thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách” trên thực tế ở nhiều nơi rơi vào hình thức do không xác định rõ cơ chế, trách nhiệm, mối quan hệ giữa tập thể và cá nhân, khi sai sót, khuyết điểm không ai chịu trách nhiệm.

Thực hiện lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh về xây dựng Đảng trong giai đoạn hiện nay

Quán triệt và thực hiện những chỉ dẫn của Chủ tịch Hồ Chí Minh về xây dựng Đảng trong Đường Cách mệnh và Di chúc cần tiếp tục coi trọng xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh cả về chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức.

Coi trọng xây dựng Đảng về chính trị. Xây dựng Đảng về chính trị bao gồm: xây dựng đường lối chính trị, kiên định xây dựng, bảo vệ và phát triển hệ tư tưởng chính trị, củng cố lập trường chính trị, nêu cao bản lĩnh chính trị... Trong đó, đường lối chính trị là một vấn đề cốt lõi trong sự tồn tại và phát triển của Đảng. Kiên định Chủ nghĩa Mác-Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh, không ngừng vận dụng sáng tạo và phát triển phù hợp với thực tiễn Việt Nam trong từng giai đoạn. Giữ vững mục tiêu độc lập dân tộc và CNXH - sợi chỉ đỏ xuyên suốt quá trình cách mạng Việt Nam. Thực hiện năng động đường lối đổi mới. Nâng cao lập trường, bản lĩnh chính trị, tính chiến đấu của toàn Đảng và của mỗi cán bộ, đảng viên, trước hết là cán bộ lãnh đạo, quản lý chủ chốt các cấp, cán bộ cấp chiến lược. Giữ vững bản chất giai cấp công nhân của Đảng, vai trò tiên phong, gương mẫu của cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu. Kiên định những vấn đề có tính nguyên tắc trong công tác xây dựng Đảng. Nâng cao năng lực cầm quyền của Đảng, hoạch định đường lối, chính sách phù hợp với quy luật khách quan và đặc điểm của Việt Nam, tạo bước đột phá để phát triển. Kiên quyết phòng, chống chủ nghĩa cá nhân, bè phái, giáo điều, xét lại.

Coi trọng công tác xây dựng Đảng về tư

tương: Xây dựng Đảng về tư tưởng là xây dựng nền tảng tư tưởng của Đảng. Lý tưởng cách mạng là tiến lên CNXH vì đất nước độc lập, hòa bình, thống nhất, nhân dân hạnh phúc, ấm no thể hiện rõ mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh. Kiên định niềm tin lý tưởng là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu của xây dựng Đảng về tư tưởng. Nâng cao hơn nữa tính chiến đấu, tính thuyết phục, hiệu quả công tác tư tưởng. Đẩy mạnh tuyên truyền, học tập Chủ nghĩa Mác-Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước phù hợp với từng đối tượng theo hướng cụ thể, thiết thực, tạo sự thống nhất nhận thức và hành động trong Đảng. Kiên trì, kiên quyết đấu tranh, ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyên hóa” trong nội bộ. Đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu, hoạt động “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch. Bảo vệ nền tảng tư tưởng, đấu tranh phê phán các quan điểm sai trái, thù địch theo Nghị quyết số 35-NQ/TW của Bộ Chính trị (khóa XII) về “Tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng, đấu tranh phê phán các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”.

Tiếp tục hoàn thiện lý luận về mô hình CNXH và con đường đi lên CNXH ở Việt Nam. Đổi mới mạnh mẽ tư duy, có những đột phá về lý luận. Khắc phục tình trạng bảo thủ, trì trệ trong công tác lý luận.

Coi trọng xây dựng Đảng về tổ chức. Thực hiện nghiêm các nguyên tắc tổ chức và hoạt động của Đảng: nguyên tắc tập trung dân chủ, tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách, tự phê bình và phê bình, đoàn kết trên cơ sở Cương lĩnh chính trị và Điều lệ Đảng, gắn bó mật thiết với nhân dân, nguyên tắc Đảng hoạt động trong khuôn khổ Hiến pháp và pháp luật... Xây dựng đội ngũ đảng viên thật sự tiên phong, gương mẫu, trọng dân, gần dân, hiểu dân, học

dân, có trách nhiệm với dân. Có bản lĩnh chính trị vững vàng, phẩm chất đạo đức, ý thức tổ chức kỷ luật cao. Có năng lực hoàn thành nhiệm vụ, vững vàng trước mọi khó khăn, thách thức, phấn đấu cho mục tiêu, lý tưởng của Đảng. Uy tín cao trong Đảng và trong nhân dân. Quản lý cán bộ, đảng viên chặt chẽ, nghiêm minh. Nâng cao chất lượng phát triển đảng viên, rà soát, sàng lọc, đưa những đảng viên không đủ tư cách ra khỏi Đảng.

Xây dựng tổ chức bộ máy của Đảng và cả hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả đồng bộ với đổi mới kinh tế, đáp ứng yêu cầu nâng cao năng lực cầm quyền của Đảng, xây dựng, hoàn thiện Nhà nước pháp quyền XHCN, phát triển kinh tế thị trường XHCN và hội nhập quốc tế theo Nghị quyết Trung ương 6 (khóa XII) về “Một số vấn đề tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả”.

Cán bộ là nhân tố quyết định sự thành bại của cách mạng; công tác cán bộ là khâu “then chốt” của công tác xây dựng Đảng và hệ thống chính trị. Thực hiện Nghị quyết Trung ương 7 (khóa XII) về “Xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp, nhất là cấp chiến lược, đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ” là một nhiệm vụ quan trọng hàng đầu, là công việc hệ trọng của Đảng, phải được tiến hành thường xuyên, thận trọng, khoa học, chặt chẽ và hiệu quả. Quán triệt nguyên tắc về quan hệ giữa đường lối chính trị và đường lối cán bộ. Xử lý hài hòa, hợp lý các mối quan hệ: giữa tiêu chuẩn và cơ cấu, trong đó tiêu chuẩn là chính; giữa xây và chống, trong đó xây là nhiệm vụ chiến lược, cơ bản, lâu dài, chống là nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên, cấp bách; giữa đức và tài, trong đó đức là gốc; giữa tính phổ biến và tính đặc thù; giữa kế thừa, đổi mới và ổn định, phát triển; giữa thẩm quyền trách nhiệm

(Xem tiếp trang 15)

chương trình bồi dưỡng ngắn hạn, chỉ tổ chức những đoàn được chuẩn bị chu đáo, có hiệu quả thiết thực, tránh hình thức, giải quyết chế độ. Các chương trình trung hạn, dài hạn, bồi dưỡng ngoại ngữ sẽ thực hiện kiểm tra “đầu vào” và “đầu ra”, đồng thời siết chặt kỷ luật, kỷ cương, tăng cường giám sát, quản lý học viên trong suốt thời gian tham gia khóa học.

Bốn là, tiếp tục phân cấp cho các bộ, ngành, địa phương; coi trọng công tác bảo vệ chính trị

nội bộ trong quá trình học viên học tập ở nước ngoài. Tăng cường phối hợp với các ban, bộ, ngành liên quan trong công tác đào tạo, bồi dưỡng CBLĐQL gắn với mở rộng hợp tác quốc tế. Chú trọng đào tạo CB cấp chiến lược, nhất là đào tạo về chính sách công. Tăng cường điều tra, đánh giá hiệu quả các chương trình đào tạo, bồi dưỡng; cụ thể hóa các nội dung đào tạo phù hợp với điều kiện, yêu cầu của các bộ, ngành, địa phương □

TỪ TÁC PHẨM...

(Tiếp theo trang 6)

cá nhân và tập thể. Thực hiện nghiêm Chi thị số 35-CT/TW của Bộ Chính trị khóa XII về đại hội đảng bộ các cấp tiến tới Đại hội lần thứ XIII của Đảng, kiên quyết sàng lọc, không để lọt vào cấp ủy khóa mới những người không đủ tiêu chuẩn.

Coi trọng xây dựng Đảng về đạo đức. Xây dựng Đảng về đạo đức là xây dựng “nền gốc” tinh thần vững chắc, sức mạnh nội sinh của cách mạng. Đây là giải pháp cơ bản, lâu dài và rất quan trọng để xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, ngăn chặn và đẩy lùi sự suy thoái, biến chất, bệnh quan liêu, tham nhũng. Biểu tượng cao đẹp, sức cuốn hút của Đảng chính là những giá trị tư tưởng, đạo đức, phong cách của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Việc thực hiện các chỉ thị của Đảng về học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh nhiều năm qua có tác dụng giáo dục cán bộ, đảng viên phấn đấu vì mục tiêu, lý tưởng của Đảng, đấu tranh ngăn chặn và đẩy lùi suy thoái, xây dựng Đảng ngày càng trong sạch, vững mạnh. Xây dựng Đảng về đạo đức là xây dựng Đảng ta thật sự là đội tiên phong của giai cấp công nhân, đồng thời là đội tiên phong của nhân dân lao động và của dân tộc Việt Nam; thật sự đại biểu trung thành lợi ích của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và của dân tộc Việt Nam để Đảng

thật sự “là đạo đức, là văn minh”.

Thường xuyên đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng. Phương thức lãnh đạo của Đảng là tổng thể các cách thức, hình thức, phương pháp, quy trình, lề lối làm việc để tác động vào đối tượng nhằm thực hiện thắng lợi các nội dung lãnh đạo. Giải quyết tốt mối quan hệ giữa Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, Nhân dân làm chủ; tiếp tục xác định rõ nội dung, phương thức lãnh đạo, cầm quyền của Đảng trong điều kiện mới. Đảng cầm quyền bằng thực quyền của Đảng, bằng chuẩn tắc dân chủ với xã hội; bằng đạo đức nêu gương vì dân, có sức mạnh tự bảo vệ từ lòng dân. Đồng thời, kiểm soát quyền lực chặt chẽ, chống lạm dụng quyền lực vì lợi ích cá nhân. Tiếp tục thực hiện các quy định về nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là Quy định số 08-QĐi/TW của BCH Trung ương (khóa XII) về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, trước hết là Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên BCH Trung ương. Đây là một trong những phương thức lãnh đạo của Đảng và hiện nay đang là vấn đề rất quan trọng.

Thực hiện thật tốt những điều trên là cách tốt nhất và thiết thực nhất để kỷ niệm 50 năm thực hiện Di chúc thiêng liêng của Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại □

(1), (2), (3), (4) Hồ Chí Minh toàn tập, NXB CTQG, tập 15, tr.621, 622.